

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

"Anayasanın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin hukuk devleti olduğu hüküm altına alınmıştır. Bütün organları üzerinde hukukun mutlak egemenliğe sahip olduğu, yasa koyucunun; faaliyetlerinde Anayasa ve hukukun üstün kuralları ile bağlı bulunduğu hukuk devletinde, yasaların çıkartılmasında kamu yararının ve hukuk devleti ilkesinin gözetilmesi şarttır.

Yine Anayasanın 9. maddesinde yargı yetkisinin, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı belirtilmiş, 142. maddesinde ise, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

Danıştay da; Anayasanın "Yüksek Mahkemeler" başlıklı 155. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddede; Danıştayın idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii olduğu, kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakacağı belirtilerek, Danıştayın, davaları görmek, Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşüncesini bildirmek, tüzük tasarılarını ve imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini incelemek, idari uyuşmazlıkları çözümlmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevli olduğu hükme bağlanmıştır.

Aktarılan bu Anayasal düzenleme karşısında, Anayasanın 155. maddesinde belirtilen kanunun (kanunların değil) yine Anayasanın 142. maddesinde belirtilen, Danıştayın kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerini düzenleyen 2575 sayılı Danıştay Kanunu olduğu açıktır.

Nitekim 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun kabul tarihinin 6.1.1982, T.C. Anayasasının kabul tarihinin ise 7.11.1982 olması, Anayasanın 155 inci maddesinde sözü geçen "kanunun" Danıştay Kanunu olduğu yargısını desteklemektedir.

Yasakoyucunun, uyuşmazlığın görülüp çözülmesinde hangi yargı düzeninin görevli ve yetkili bulunduğunu belirlemesi bu düzenlemenin uygun sonucu ise de; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 55. maddesinin ilk fıkrasının ilk cümlesinde olduğu gibi, Anayasanın Yüksek Mahkeme olarak tanımladığı, bu haliyle asli görevi, idari uyuşmazlıklarda genel görevli olan İdare ve Vergi Mahkemelerinin nihai kararlarının son inceleme yeri olarak idari yargı düzeninde içtihat birliğini sağlamak olan Danıştayın çeşitli yasalara serpiştirilecek düzenlemelerle, davaların ilk ve son derece mahkemesi haline getirilmesi, bu düzenlemenin Anayasaya uygun sonucu olmayıp, kamu yararı içermemekte ve hukuk devleti ilkesine de aykırı düşmektedir.

Öte yandan Danıştay, başka yasalarla da kimi davaların görüm ve çözümünde ilk derece mahkemesi olarak görevli kılınmıştır. Bu yasalardaki hükümler ise ya 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. maddesinde sayılan Danıştay'ın yargısal görevleriyle çalışmadığından yada bu düzenlemelere dayalı olarak Danıştay'da dava açılmamış olması nedeniyle Anayasaya uygunlukları açısından incelenememiş olup, bu durum 4054 sayılı Yasanın 55 inci maddesine örnek teşkil etmemektedir.

Esas Sayısı : 1998/48
Karar Sayısı : 1998/85

Açıklanan nedenlerle, 4054 sayılı Yasanın 55. maddesinin ilk fıkrasının ilk cümlesinin, Anayasanın 2., 9., 142. ve 155. maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşıldığından, anılan Yasa hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, davanın, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar geri bırakılmasına 24.9.1998 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.""